

אורי אבנרי מנתח את משמעות הפיגוע בחיילי גיבעתי ומישפחותיהם

כותל הדמעות

משמע: אין תשובה לנוער הפלסטיני, התובע להג' ביר את הסיגועים.

מצב זה מעמיד את ערפאת לפני הכרירה:
או לרחות את הררישה הזאת, ולהסתכן בכך שהמוני הנוער הפלסטיני ינטשו את פת"ח ויעברו לאירגונים הקיצוניים, עד אבנידאל ועד ככלל.
או להורות לפת"ח להתחרות עם האירגונים הקיצוניים, עליידי הגברת פעולותיו.
(מבלי לעשות השוואת: מנהיגיהישוב עמדו בשעתו לפני רילמה דומה, כשאצ"ל ולח"י לחצו על אירגוןההגנה. הנוער תבע פעולות, וכך קמה. תנועת המרי העברי, שבה שיתפו כל אירגוני המחתרת פעולה זה עם זה.)

הקיצוניות הפלסטינית החדשה מתפתחת כשני כיוונים.
האחד הוא הכיוון הקלאסי של לאומנות מוויינת, שנציגה הקיצוני ביותר הוא אבנידאל, אויבו של ערפאת, שמנייתו בקרב הצעירים הפלסטיניים הן כסימן של עליה.
השני הוא דתיקנאי, הכיוון של לוחמיהאיסלאם, השוללים את הלאומיות הפלסטינית והערבית, והחותרים להקמת מדינה איסלאמית גדולה.

אישגיבעתי אנוכי. אני מחויק במניית-יסוד בחטיבה זו. ההתקפה על חייליגיבעתי ומשפחותיהם בקירבת הכותל המערבי עוררה בי, על כן, רגשות עמוקים.
אך גם לולא כן הייתי שואל: האם פותחת התקפה זו עידן חדש במילחמת ישראל-פלסטיין, המילחמה שבה קמה החטיבה לפני קרוב ל-29 שנים?

אלה ואלה אויזים בנשק.
מכחינה אידאולוגית, פעורה תהום בין שני מחנות אלה. כפועל הם משתפים לאפעם פעולה.

ש סימנים המצביעים ככיוון זה.
לפני כמה ימים הושמעה הצהרה אישית חשובה מאוד בפי ח'אלד אל-חסן.

אינני יודע מה יחליט יאסר ערפאת. בימים האחרונים, שבהם שהיתי באירופה, שמעתי על כך הערכות שונות. יש הסבורים כי ערפאת יענה ללחץ ויפנה עתה דרי-משמעות לכיוון, המאבק המווייני.
יש הסבורים כי ינסה גם להבא לאחוז כחבל כשני הקצוות, ולשלב יחד פעולה צבאית ומדינית.
יש האומרים שעדיין ניתן להשפיע על המחנה הפלסטיני ול- עורר בו תיקוות לפיתרון מדיני, אם יקומו בישראל כוחות שיבינו כי זוהי משימה חשובה, וכי החול בשעון אולם.
אך איפה יש כוחות כאלה?

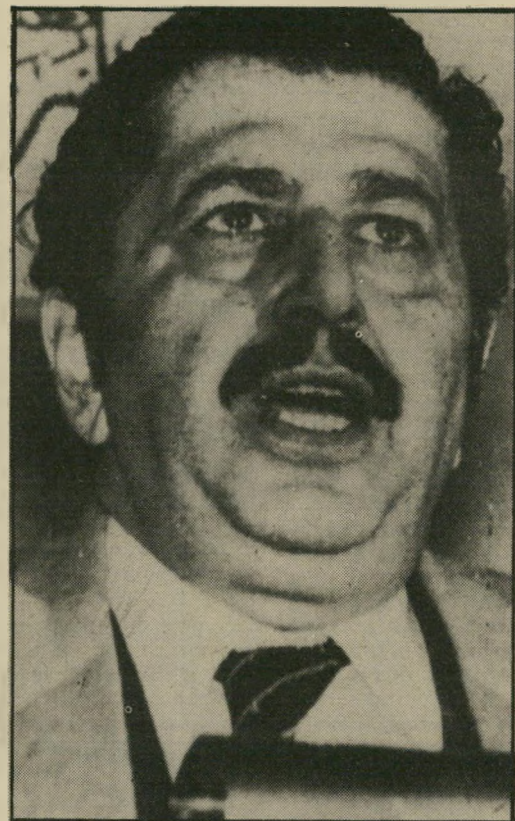
אין זה מיקרה שגם אירגון הגיהאד האיסלאמי, גם החזית-הדמוקרטית-לשיחרור-פלסטיין וגם אש"ף תבעו לעצמם את האחריות לפיגוע ליד הכותל.
(לאש"ף כשלעצמו אין ורוע צבאית. החזית הדמוקרטית השמאלנית שייכת להלכה לאש"ף, אך מסוכסכת עם ערפאת. הג'יהאד האיסלאמי, שלא עסק עד כה בפיגועים בגדה, עשוי היה להיעזר בפת"ח, למרות התנגדותו הטוטאלית להשקפה של פת"ח וערפאת.)

ח'אלד אל-חסן, כן 58, נמנה עם מייסדי פת"ח. הוא תושב כוויית, וחי שם כסוחר עשיר, סוכן של חברת שארפ היפאנית. הוא האיש שניסח את הנוסח הראשון של תוכנית-השלום הקרוייה "תוכנית פאס", שאותה הגיש המלך חסן לשימעון פרס, והוא גם מאררכיכלי הסכם חוסיין-ערפאת.

הזווית הפוליטית המדייקת של מבצעי-הפיגוע אינה חשובה. חשובה יותר העובדה שפיגוע זה הוא פופולארי בקרב הפלסטינים, ובמיוחד מפני שהיה מכוון נגד חיילי-צה"ל.

ח'אלד, המכונה באירגונו "אבו סעיד", אינו חבר הוועדה-הפועל של אש"ף, אך הוא ממלא באירגון תפקיד מרכזי מאוד. הוא הדיפלומט הבכיר של יאסר ערפאת, מנהל מחלקת-הסברה של אש"ף, האחראי מטעם אש"ף על היחסים עם הפירלמנטים בעולם. גם אחיו, האני, הוא יועץ בכיר של ערפאת.

וודאי לא כממשלת ישראל.
זו אינה מודעזעת נוכח האפשרות שהכוחות המתונים באש"ף יעקמו, וכי יקומו במקומם כוחות קיצוניים.
להיפך: ממשלת ישראל תראה בכך ניצחון גדול של מדיניותה.

ח'אלד אל-חסן: אין מקום למתונים

מוצאו מחיפה, ובמשך דורות רבים הייתה מישפחתו שומרת מערת-אליהו. הוא עצמו גבר בגנהקומה, שופע הומור, חכם מאוד. האיש הוא ידיר. נרמה לי שאני הישראלי היחיד שהוא נפגש עימו בגלוי. בספריו, שיצא זה עתה לאור, הקדשתי לו מקום נרחב.

היעד הסודי של מדיניות זו היה תמיד לגרום לתוצאה זו בריוק, אש"ף מתון פירושו גורם שיכריח את ישראל לנהל משא-ומתן על החזרת הגדה המערבית ורצועת-עזה.
לא הליכוד ולא המערך מעוניינים בכך.
אש"ף קיצוני אינו גורם לסכנה כזאת. כאש"ף הוא קיצוני, טרוריסטי, עתיר-פיגועים, הרי כרוך לכל כי אין עם מי לדבר. אפשר להיפגש עימו, כריבירי יצחק רבין בשעתו, רק בשרה הקרב.

ח'אלד אל-חסן התפטר מתפקידו בצמרת אש"ף (אך לא מחברותו בפת"ח ובמועצה הלאומית הפלסטינית).

שרדה-הקרוב יהיה עתה בערינו וברחובותינו.
אפשרות זו אינה מפחידה את הממשלה. היא סומכת על זרועות-הביטחון, שיכולו להתמודד עם הטרור. ואם ייהרגו אנשים משני הצדדים, לא נורא. השטחים הכבושים שווים את המחיר הזה.

הוא נימק את ההתפטרות בכך שיאסר ערפאת נאלץ להיענות ללחץ המונים הפלסטיניים, התובעים את הגברת, המאבק המווייני (זהו המונח הפלסטיני למה שנקרא בישראל "הטרור הפלסטיני").
באווירה זו, כך אמר, לא נותר מקום לאיש מתון כמוהו בצמרת אש"ף.

מצב זה, משני הצדדים, מבטיח את הגברת הפיגועים והקוה גוברת והולכת של דם ישראלי ופלסטיני.
מידת ההסלמה תלויה כיעילות הכוחות משני הצדדים, אך המגמה ברורה.
מבחינה זו, יתכן כי הפיגוע באנשי-גיבעתי ובי מישפחותיהם אכן היה אות לבאות.
הנפגע העיקרי של תהליך זה יהיה מתנה-השלום הישראלי. כל פיגוע יוצר בישראל רגשות עמוקים, תגובה וועמת וקריאה לנקם. באווייה זו אין כוחות-השלום יכולים לשגשג.
קשה לומר כי מתנה-השלום חף מכל פשע. הוא נושא לפחות בחלק מן האשמה.

ש קשר ישיר בין הפיגוע ליד הכותל ובין הודעת אל-חסן. בקרב המוני העם הפלסטיני, בארץ ובפזורה, הולך ואוזל הזמן לחיפוש פיתרון מדיני.

כאשר ניסתה הצמרת הפלסטינית לשכנע את עמה שיש סיכוי לפתרון מדיני, ושעל כן כדאי למתן את העמדות ולצמצם את המאבק המווייני, היה אחד הנימוקים שבפיה: יש בישראל כוחות שלום, יכולה להיות להם השפעה גדולה על מדיניות-ממשלתם, הם יגדלו במהרה.

יש אצלנו אנשים המשלים את עצמם שניתן, להקפיא את המצב במרחב, שאפשר להוריד את הכעיה כולה מסדר-היום ולהשכיבה לישון.

תיקוות אלה תכבדו, חוץ מקבוצה קטנה, סירבו הפעילים של מתנה-השלום להיפגש עם אנשי-אש"ף, גם כשזה היה עדיין מותר על-פי החוק הישראלי. תנועת שלום עכשיו התקפלה וכמעט נעלמה ונאלמה. בכחירות לא גדל מחנה זה. כממשלת-פרס שאפה להשפעתו לאפס. כממשלת-שמיר, שבה החליפו זכרון המר את יוסף כורג ושושנה ארבל-אלמולניו את מוטה גור, השפעתו תגיע לאפס ממש.

אייאפשר להשכיב לישון ארבעה וחצי מיליון פלסטינים, וביניהם מאות אלפי צעירים וצעירות בעליה-הברה.

אין טעם לנתח כאן מדוע זה קרה, ולחלק את האשמה. העובדה היא שזהו המצב.
במחנה הפלסטיני אין איש תולה כיום תיקווה כלשהי במתנה-השלום הישראלי. מישופי-כך הולכת ופותחת יכולתו של מחנה זה להשפיע על הפלסטינים ולמנוע את הגברת הפיגועים.

אלה אומרים: הקו המדיני של יאסר ערפאת נכשל. לערפאת יש כוונות טובות, הוא ניסה ככל כוחו להשיג פיתרון בררכי שלום. הוא הסכים למדינה פלסטינית קטנה בגדה המערבית וברצועת-עזה. הוא חתם על ההסכם עם חוסיין, והסכים לקונפרציה. הוא הפסיק את המאבק המווייני בחוץ-לארץ. הוא נפגש עם איש-ציבור ישראליים ציוניים.

ה צריך מתנה-השלום לעשות? הוא יכול להתייאש. זה קל ונוח.
אך אם ברצונו למנוע את מרחיף-הדמים, עליו להתעורר בשעה מאוחרת זו ולעודד במעשים את הכוחות המתונים בצד הפלסטיני.
ה עדיין אפשרי.

מה השיג בתמורה? לא כלום!

כרי שהארץ כולה לא תהפוך לכותל של דמעות.

מה היו פירות המדיניות הזאת אחרי 14 שנים? אפס מוחלט.

לא הישראלים ולא האמריקאים זזו אף כמילימטר אחד לקראת מימוש השאיפות הפלסטיניות.

מדיניות זו גרמה לפילוג באש"ף ובפת"ח. ישראל הקשיחה את עמדתה יותר ויותר. הרחיבה את ההתנחלויות, חורשת מדינות עם חוסיין וחוקקה חוק האוסר פגישות בין ישראלים ואנשי-אש"ף לריון על השגת שלום.

אין עוד מה לעשות. צריכים לחזור אל המאבק המווייני, בכל מקום ובכל צורה.
ואם ערפאת אינו מסכים לכך, יש לפנות אל הקיצוניים יותר: אל ג'ורג' חבש, אל אבירמוסא, אל אבנידאל.

ש תי המילים הקובעות בהודעתו של אל-חסן הן: ערפאת נאלץ.

פרס רחה באיפראן את תוכנית פאס על הכף. המלך חוסיין ביטל את ההסכם עם ערפאת. האמריקאים רחו את כל הסניות הפלסטיניות. החוק הישראלי לאיסור המגעים התקבל עליידי הכנסת. יצחק שמיר חזר למישרד ראשיה-הממשלה. בשנתיים הקרובות צפוי קיפאון מוחלט.
וזהי המציאות.